

Chapter: 1

Q.1 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय लिहा.(PS)

4

- महाराष्ट्रात स्थानिक शासनसंस्थांमध्ये महिलांसाठी जागा राखीव ठेवण्यात आलेल्या आहेत.
अ. २५% ब. ३०% क. ४०% ड. ५०%
- पुढील कोणत्या कायद्याद्वारे महिलांना त्यांचे स्वातंत्र्य जपण्यास आणि स्वतःचा विकास साधण्यास अनुकूल वातावरण निर्माण केले आहे ?
अ. माहितीचा अधिकार कायदा ब. हुंडाप्रतिबंधक कायदा
क. अन्नसुरक्षा कायदा ड. यांपैकी कोणतेही नाही
- लोकशाहीचा गाभा म्हणजे
अ. प्रौढ मताधिकार ब. सत्तेचे विकेंद्रीकरण
क. राखीव जागांचे धोरण ड. न्यायालयीन निर्णय
- शासनाच्या सर्व समस्या संपुष्टात आल्या असा याचा अर्थ नाही.

Q.2 पुढील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा.(PS)(Any Two)

4

- नागरिकांना शासनाच्या कामकाजाविषयी व उपक्रमांविषयी माहिती घेण्याचा हक्क नाही.
- स्वातंत्र्योत्तर काळापासून महिला- सक्षमीकरणाच्या प्रयत्नांना सुरुवात झाली.
- ठरावीक मुदतीनंतर मुक्त आणि न्याय्य वातावरणात होणाऱ्या निवडणुका हे भारतीय लोकशाहीचे यश आहे.

Q.3 पुढील संकल्पना स्पष्ट करा / टिपा लिहा.(PS)(Any Three)

6

- लोकसभेतील महिलांचे प्रतिनिधित्व.
- राखीव जागाविषयक धोरण लिहा.
- प्रामुख्याने भारतीय लोकशाही कोणत्या गोष्टीवर लक्ष केंद्रित करेल?
- माहितीचा अधिकार.
- घरगुती हिंसाचारापासून महिलांच्या संरक्षणासाठी कायद्याचे स्पष्टीकरण?

Q.4 दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.(PS)(Any Two)

4

- नागरिकांचा हक्क

```

graph TD
    A[नागरिकांचा हक्क] --> B[ ]
    A --> C[मतदानाचा हक्क]
    A --> D[ ]
        
```
- महिलांशी संबंधित कायद्यांचा संकल्पनाचित्रे तयार करा.

```

graph TD
    A[महिलांशी संबंधित कायदे] --> B[ ]
    A --> C[हुंडाप्रतिबंधक कायदा]
    A --> D[ ]
        
```
- संविधानात अंतर्भूत असलेली मुलभूत तत्वे

```

graph TD
    A[संविधानात अंतर्भूत असलेली मुलभूत तत्वे] --> B[ ]
    A --> C[ ]
    A --> D[ ]
    A --> E[ ]
        
```

Q.5 पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.(PS)(Any One)

2

- 1 सामाजिक न्याय प्रस्थापित करणे म्हणजे काय ?
- 2 सुशासनाची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- 3 न्यायालयाने दिलेल्या कोणकोणत्या निर्णयांमुळे महिलांच्या सन्मान व प्रतिष्ठेची जपणूक झालेली आहे ?

